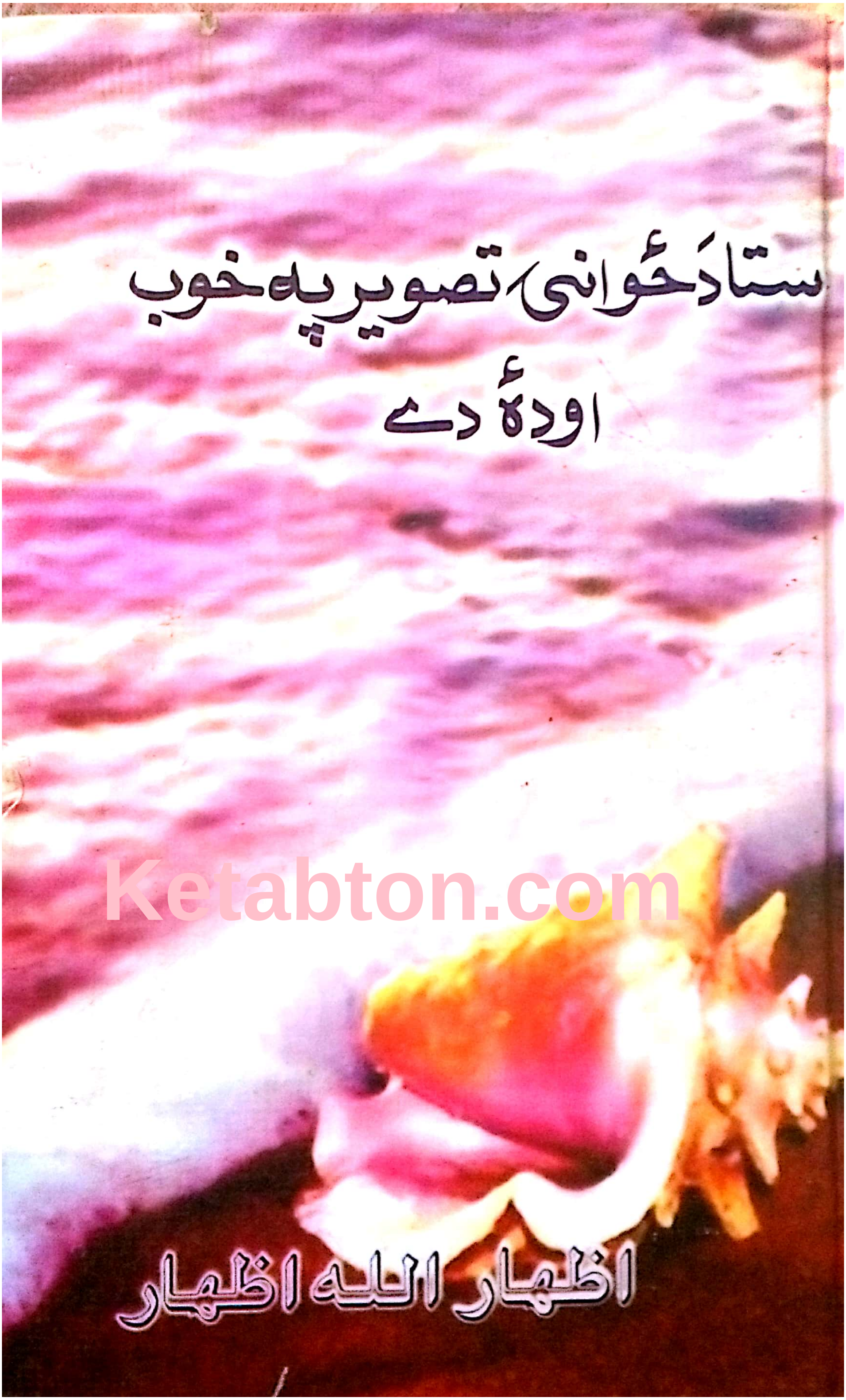

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

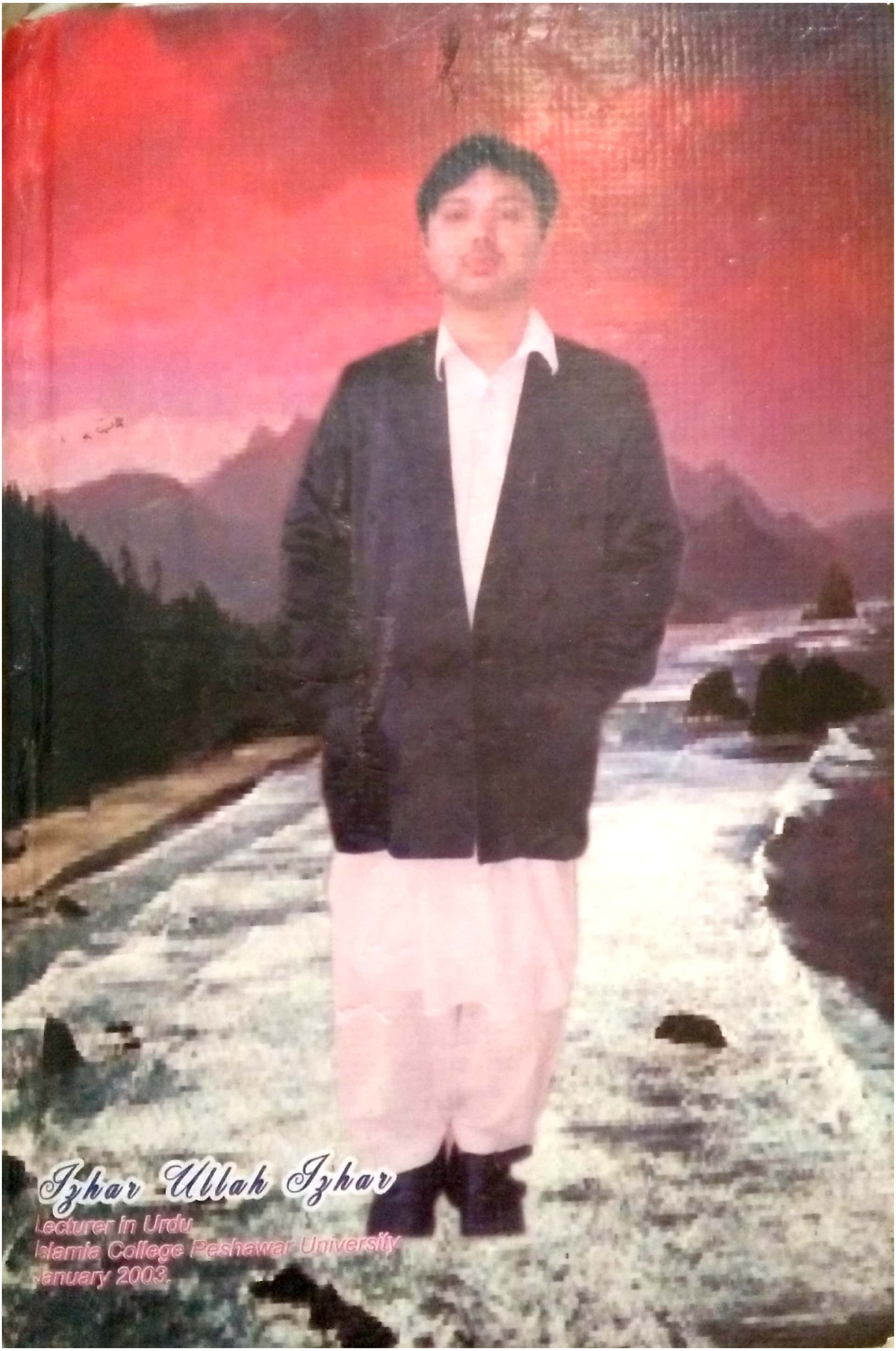

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اودهٔ دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا دځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جان قیس
او دَ خپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هايکو

هيئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هايکو

لا ترله هايکو خپلو ښا ئسته خويونو او سپېڅلو روېتو پښتنه کړه. دې زړهٔ را ښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتنو ن قام دَ اجتماعي لاشعور (...) مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاريخ کښې ئې خيال کول هم يو خوب او خيال ګڼلے کېږي. دَ کومو صفتونو په بنياد چې يوه معاشره دَ خپل وجود جواز را پېدا کوي. هغه او س کم او زيات دَ پښتنې هايکو په خته کښې اغږلے شوې ښکاري. دغه وجه ده. چې هايکو په يوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په نړه دَ دوې په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شريکه شوې ده . او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ يو اځې ځان ښين ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سيمې دَ ژوندې روايتونو دَ رنو قدرونو، سماجې غوښتنو، تهذيبي رويو، اوسې ژوند او ثقافتې هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکاني جوړې کړې دي . او اوس دَ هايکو په ساه ساه کښې دَ پښتني خاورې وږمې نغمه نغمه راپورته کېږي او تېپه تېپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتني معاشره کښې دَ زړون نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلے دے هايکو ترې په مکمل مکمل خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرينې لېچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زرورتيا لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو دَ ځنو ښاغليو له اړخه نه دَ پښتني هايکو غندنه بېخي داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوي.

دَ هايکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هايکو په هيئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي. هايکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم "هايکائي" نه ځان را بېل کړو نو ګنو شکلو نو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطح ئې خپل ګڼ شمېره تجرباتي تصويرونه رانبکل. ولې دَ ځينو تصويرونو تجربې او دَ ځينو تجربو تصويرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځائے ولاړ پاتې شو. او دَ ارتقاء هيڅ تحرک او تموج پکښې راپيدا نه شو. چې حيثيت ئې اوس دَ تاريخي حوالو نه سيوا هيڅ

Scanned by CamScanner

هم نهٔ دے پاتې شوے . ولې ځنې ارخونه ئې نهٔ
فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ
دنیا کټ کټ ته ور اورسول . خو چونکه دغه صورتونه
هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ
کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري
بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه
نو په هیئتي سطحه ئې نور هم کڼ اشکال او تماثیل مخې
ته راوړل چې دَ وخت بدلیدونکیو ساعتونو کښې
ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ
سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود
او بائیللو .

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډیر
وخت غوښتونکے عمل دے . ځکه نو دلته دَ عالمي
ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو
نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي .

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په
عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکوګانې ، دغه رنګ دَ
دوه مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل . او
تر دې ساعته پکښې طبع ازمایې کیږي . خو داسې صورتونه
دَ هایکو بنیادي هیئت سره زیات سمون نهٔ خوري .
لهذا دَ بقاء په حلقه ئې ځنډ واښیل هم ډیره ګرانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

" دَ يوې مصرعې هايکوګانې "

ترجمه ۱: يو لولکی دَه چې په پارکنګ دا کوزېږي ګوره

(اليکيسس روهيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

" ۳: دَ کړه مار دَ سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

" ۴: دَ تعبيرونو لار کښې ورک شمه زهٔ

(شکيل احمد ناياب)

" ۵: خو پلوشو زما دَ سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هايکو داخلي مزاج پټ پټو نښې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. دَ فطرت حادثې او دَ تخيّل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يواځې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ور رسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فنې تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. مونږ نیمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه ۱؛ دَ جنورۍ دریمې تاریخ دے
دَ دې کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مېن)

۲؛ ستا لوپټه که مې رانه وړه
زهٔ به خپل ځان په اباسین لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

۳؛ ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کنې نو او ربه په ټول کلي پورې کړې وما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکي دا هم اووائي
چې دریمه دوه هایکو ګانې خو دَ "یا قربان" دَ التزام
نه یو خوا ته بېخي دَ پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو
داسې وي نو بیا ټپه څهٔ بلا ده خو ولې هایکو په خپل
ځان کښې دَ پښتو دَ ټپې خوا ږه هم لري. ځکه نو دَ
ابلاغ دَ اسانتیا په خاطر او دَ تفهیم او وضاحت
دپاره دَ "باب بولډ مېن" دوه مصرعه ایزه هایکو دَ
ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دویم مثال دَ
دریمې په تتبع او مرسته کښې را وړلے شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفې تفریق په خیال راوړے شوه. چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتې امتیاز یو بل کنبې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کنبې بیا چرته دَ خپل سر وښتنه را اونه شي کوي. او نوې ماتمو نه راجوړ نه کړي.

بهرکیف دوه مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کنبې زیات فعالیت په دې لرې چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمې ادب کنبې دَ درې مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي. او دَ سفر نه ئې دَ ستو مانئ ګردونه راتاو شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتې تنوع او ساختیاتې اختلاف باوجود خپل حقیقې روح ته زیاتې ورنزدې دي ځکه ئې خو دَ تجرباتې ښنو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره راوړلې دي. دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي. دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپانې شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چې
دَ ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې دَ ضروري ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو دَ "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا دَ موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دا ني
سارے گاما پا

مثالونه ع۱:-

خوب مې ليدهٔ څهٔ
نهٔ راته ياد پږي اوس
شوے ئې تعبير ته

(قاسم محمود)

ع۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰ ۔ په تال چې ځانګي
ځني زړه ستړي پېغلې
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۳۱ ۔ يو خوب او خيال دے
کارغه زده کړے کله
د زرقي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نه دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې ارو مرو اوولس څپې ځايول يا اولس څپې په دريو لنډو او بېدو ټاکلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنر ورئ د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې تر حده خو دې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو پکښې هيڅ عيب نشته خو دا سې بنکاري چې دا دې به پښتو مزاج نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ.

ع۱:
اوخاندنه
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوبه شي

(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زارشمه خو
که دغه حال وي کله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نهٔ شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴:
زما دَ کوربندیان خو دومره هم خاموشانهٔ وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نهٔ ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵:
ستورې رانغارم پلوشې کښې دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګینو لونګو په وزرونو لیکم
چې دَ وږمو قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـ٦ ا د سحر خاموشي

خو د ښاخونو منځ کښې شور کوي نن

یوه یواځې پانه (۷-۱۲-۷)

(ج. ډبلیو پیکټ)

عـ٧ ا سپنې د پیغلو د لاسونو سره هم پورته شوې

داسې ښکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

یوه پرده باندې ګلونه راټو کیږي رژي

(روډ ویلموټ)

عـ٨ د لوګو نه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو تول په جرګه دروړم

تا به بوځم لپونې (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ٩ ځي رانه مه اړوه

نکه د سپینګي شان د اورنه الوتلې یمه

تا اله راغلې یمه (ز-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ١٠ ا اوګوره

زه د خپلو سپو روپه اوږو باندې سورلي کوم

تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد ایاز غزل)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸: دَ پوهړیانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کېسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابنکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتې پېرایې ته زیان وررسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلي دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانهٔ د نثري هایکو معماتې صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترڅه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېيتي سفر اندازه ترې هم اوشي. او د تاريخي ريکارډ
سمون هم سم شي.

"مثالونه"

۱ع، زه د خپل کور په چت ملاست يم
توره شپه ده د اسمان ستورې شمارم
خو داسې بېنکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زيات دي
(شکيل احمد ناياب)

۲ع، د کره مار د پاسه يوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چې هغه هم غزل دے
مينه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد اياز غزل)

۳ع، ستورې زما د خپو بناپونه دي
دا تول به زه په يو هنر رايو ځائے کړم
او ستا د زني خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري کڼلے کېږي چې
په عالمي ادب کښې هم دغه رنګ په مشق کې ژبو کښې د
هائيکو د مخلوط بحرونو تخليق هم شوي ته راغلے دے
خو پکښې د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه
يې يواځې په يادولو اکتفا کېږي. مثالونه يې نه شي
وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا دَ هایکو دَ هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. څو څه ئې ته چې پښتنه هایکو ویئیلے کیږي. هغه دې ټولو هیئتونو ته ځانته بیل کړه ورکړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازی الاوزان هایکو دهٔ چې هره مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې ترلے شوي وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې بږي لنډېږي نه ځکه ئې دَ پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقي سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په پوره تېزئ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوا ځې دَ درېو برابرو مصرعو تکرار هم نهٔ دے. بلکه دَ یو خاص یوولس سلابین بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یوولس سلابین ردهم سره ځکه او ترلې شوه. چې پرې دَ پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تردې ساعته څو مره دَ هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه ئې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ینګرې شرنګوي" "کاڼې د ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خو یو نه خیل کلي کښې" د پیغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیښتو نو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران ځوانان او پیغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا داري ده. او دغه خاص یوولس سیلابېزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل بېځې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړهٔ مې تنهائۍ ښې لوخړه اوکړې

پوهه چې اوښکې توریالي دَ وطن

دَ خور دَ سر لوپټه هم څرخوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوجرې ته ټکولو ویل

تا به یو ورځې سمندر لاهو کړي

مور دې په پټو کښې اوبهٔ کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، دَ داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند

چې په نصیب ئې دَ سپېرلو زمکه ده

خو بیا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې دَ سپېرلي ورځو کښې

ټغه تر لرې ګرځي ساکو پسې

ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، دَ هسپتال هغه منحوسه کړه

مې نهٔ هسې بڼې چې تا ماته اووې

”خپل ځان مې بایلو تهٔ مې اوکټلې“

(پروفیسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

ع۶ : د خنداګانې ئې فريب وي هسې
د وخت مېچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زويه ماته سپک مهٔ ګوره

(ناهيد سحر)

ع۷ : لوښي چې کچن کښې ګنده پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۸ : دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې وډونه جوړ شي
مياندې په سينې سر ګداګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۹ : په شرق دې اولګي رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسې کټ کښې مېلو اوليدهٔ

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هيئت کښې د نثه هم څنې تجربې په نظم راځي - پورتني واړه مثالونه دَ معرّئ هائيکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هيئت کښې مقفیٰ هائيکوګانې هم ليکلې شوې دي - چې په درې مصرعو کښې ئې ترتيب اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورستو کېږي. دَ مثال په طور داسې یو ولس سلابیزې مساوي الاوزان هایکو ګانې شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې برابره وي خو معنّی ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او اخرۍ مصرعه دَ قافیو په اهنګونو کښې داتوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه دَ قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې دَ قافیو په لړه کښې سللې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنّی ئې شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته دَ وضاحتې ترتیب سره سمې هایکو ګانې رانقل کېږي.

"مثالونه"

عـ۱: ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو

مانه دَ لاس کړېښو کښې ځان ورک شولو

دَ زړهٔ درزا، په سې اوس لا رچړ ته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲؛ ما پکښې عکس د ښونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند ائینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳؛ د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴؛ د وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په ورانډې زمانه لاړه شي
چې ائینه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵؛ زنځیر موکړے، موږې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود اوثبوت دپاره د هغې خارجي دلیل جواز نه را پیدا کېږي خو د ظاهر پرستو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند يوان هم ليدل غواړي - دا خبره څرګنده او کړه شوه چې د ځينو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خيال دے ګڼی چې هايکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سيلابونو ترتيب اونه ليکلے شي - نو هغه به بيخي هايکو نه وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قيد غتونه جاپانيان هم د تخليق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بيا اخر په دوي د اوولسو سيلابونو جبه جبه او ډلې ډلې پيريان ولې ناست دي - اوس که چرې په دغه ترتيب کښې ښه معياري شاعري کيدله نو بيا هم يوه خبره وه خو داسې هم نه دي شوي - د دغې هيئت خوښونکي شاعري نه کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شميري او ځان ته ننږي او اوږدې مصرعې راپيا دوي او په لاس کښې د لفظونو خوږدونکي او خوږونکي کپانو رانيولو بې ځايه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي - ګڼی چې دې ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپيدا کيږي چې په دغه پيرائې کښې څه څنې ته راغلي دي - د شعر په پيمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غير فطري اوزونو يو فريب او رياضتي پينسه ده -

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راځي نو
د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت ، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي . ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نه لري او س که پښتانه هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا
راولي . ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله لهسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصرو له پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مرسین او مرغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتني هایکو د تحریک مخې له دې نه راځي
کړي نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګیرې لاهو شي .

ځنې لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل ، ښاغلے
اباسین یوسفزے ، ښاغلے روښان یوسفزے ، ښاغلے
غازي سیال ، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي . په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګڼي چې هایکو د جاپان
نه نه ده راغلې بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې ورانديز نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره دَ کاکړۍ غاړې دَ ارتقاء نهیځ معلوم تاریخ نشته. فقط دَ یو څو خورو ورو وراُستو اوکړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل نه شي کیدے. ځکه چې هایکو به دَ کاکړۍ غاړې نه رازیږیدلي وي. دا بستایسُلي بناغلي څو دومره پوري واني چې دَ جاپان هایکو هم دَ پښتو دَ کاکړۍ غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے دَ هایکو دَ صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیاته ښکاره دے. او په پوره توا تر سره دَ ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې را رسیدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له تر اوسه دا هم نهُ دي پیژندلي چې دَ کاکړۍ غاړې څهٔ ساخت، څه تاریخ او څهٔ څهٔ هیُستونه دي. او دَ کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیُتي حوالو دَ یو بل نه په څو مره فاصله دي. که چرې دا دویُمے شي ګنې چې دا دَ هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلي نو بې ځایه به نهٔ وي. ځکه چې پښتنې هایکو پښتانهٔ دَ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو نندارو تماشو ته راپارولي دي۔
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تپه مښین کړل) ۔

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیو ځائے کولو
دعویٰ غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دے۔ بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري۔ بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي۔ د سوچ
مقام دے چې په کومو داوونو پیچونو کښې پښتانه،
په خپله تېر وځي۔ نو جاپانیان به تر پنځه آخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي۔ حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لېښتے ثبوت هم نه لري چې
کمې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي۔ اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
په اخته ل۔ دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتو لیکونکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي - خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نه کوي -

د "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" د اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې د "کاکړۍ غاړې" او هایکو ترمنځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې د دواړو دا یو ځائے کولو عمل د جهل مرکب په دائره کښې راځي اوس که د ذوق خاوندان د هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد ښاغلیو د راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره ښاغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې د سیاق او سباق نه یو خوا ته د پښتو د میترې شاعرۍ د خزانې نه د دریو دریو مصرعو خود ساخته اکاسے جوړوي - او د هایکو عنوان ورله ورکوي که د ښاغلي وس اورسېده نو د پښتو د کلهې شاعرۍ نه به د ځه وړاندې ورستو د مصرعو په خارجولو او په ځه ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړې - دا ریښتیا دي چې چرته هم د علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي. نو بیا هم دا سې نارو ا او ناشونې کېږي

Scanned by CamScanner

خو شکر وېستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم
په پښتو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دي
معلومه وي چې هایکو څه د ګنجې لیونۍ مینه هم
نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخیلې برخې
ترلاسه کولو خوبونه ویني.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یې خوا ته هایکو
یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
یو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف
هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږي وي. او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا
رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د
یو سپېڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده.
هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خوارۀ
عکسونه راستنوي ګنې چې هایکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اغوردے.
د هایکوګانو رانه تصویرونه که مونږ له څۀ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د شوترو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه هم کوي - هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو ښافشته او هنري اظهار دے - دلته لمحې تصویرونه کېږي او بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذیبونو د زمانو په تېرېټ او هسک کښې ورکېږي او ښکاره کېږي ، ډوبېږي او رابرڅېره کېږي او د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه مینه او یاسې - معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال کښې په هنر هنر را ښکاره کوي .

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسرې خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض در وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا ، مېلمستیا ، اظهارې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اونګي او دغه رنګ په دې بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبې د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوې ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دې.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دې ماشوم ټې ته نه ګورې چې
sucking his Thumb	خو مره په مینه کړه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	د موسم واوره ورېدل شروع شو
gathers	د انغړي نه ګېر چاپېره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اَجې په ټال باندې جوړه او خورې او
The widening are — بیا راټه او خاندې دَ شو نډو په سر
of The smile — ټک دَ موجونو سمندر شمه زړه

(John Thomp son)

دَ فرانسیسی دَ یوې هایکو ترجمه

۴ع

vent dérange, — هوا ته او ګوره پا ګله شوله
on dance al' orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان وریځي

دَ عربی ژبې هایکو ګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولې دَ دنیا دا ویرې
که دي رښتیا دَ کائنات اولیدل
دلته لویې ټوله الله لره ده

کذب کل الخوف کذب
احق الحق فی المعالم
الله اکبر الله اکبر

(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۶

چرته چې ځمه راته وړاندې ته ئې
په هره لاره هرګو ته پېښ قسم دے
دَ الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
ای زمانٍ ای مکان
یېږوي الصوت الله هو
(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

دَ فارسي ژبې هايکوګانې او ترجمې

۸۷

اوښکې مې کمې کمې اوس تو ښېږي — گریه کم کم است
بلا موده اوشوه زما دننه — از زمانه يا در دل
دَ يو موسم حکمرانې جوړه ده — یک رنگ موسم است

۸۸

دانې باران دَ پشکال داسې وو — باران امسال
دَ اونو پاڼې زعفراني شوې توليې — زرد پریده برگ دل
او ديوالونه مې دَ کور راشنه شو — سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هایکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته او کوره هیڅ غږ نه کوي
خو چې ازار ورپسې شوی دی نو
اوس د ډیرو عذاب انسان دل کوي

ګم صم تیا کهسار
ماګهڻ کې پیتر ﺻين پیا
صد بن جا ازار

(اقبال حیدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوړنې ته
ورپسې لږ غوندې لهون خو او کړه
نو د اوبو چینه هم دلته کښې ده

یاتي جا جهرڻا
ګولڻ سان ملي ویندا
منان مرو پیاسا

(اقبال حیدر)

د بلوچې هایکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قرار دی کښې
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده
د منزلونو سپوري لرې نه دي

بے قرار انت دل
موسم انت و دارانی
دور نه لنت منزل

(پروفیسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

ع ۱۲

زه هم د مینې د احساس قیدي یم — مهرءِ شریک آن
راله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشیت که دشی
هرڅه چې غواړي د جانان خوښه ده — یاریه کو لیگ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

د پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

ع ۱۳

پرېږده د سپوږمۍ تماشې ته کوم
زه د ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره د لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل میں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اینواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نت ساں چڑھدے سورج دی

ع ۱۴

خلقو ته ښکې د وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو څه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را
مینتھوں بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په دنیا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوی وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځای کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نماینده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: اوبه په ځنه رابېداري شولې
نن چې ناساپه یو اوده تلو ته
یو د چینډخې چې ټوپ او وهه

(باشو)

ع ۱۶: څومره بې ګڼه زړه راښکون دے پکښې
دا د دوو غرونو مینځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې

(باشو)

ع ۱۷: بیخي ورک وومه یو اځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شکي)

Scanned by CamScanner

۱۸ع، دَ خاموشۍ راخورجادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

۱۹ع که دَ ما بنام تیاره خوره شي نو څهٔ
نرګسي سترګې چې اور اورېسي
دَ زړهٔ په لار کښې مې ډېرې بلې شي

(بوسون)

۲۰ع تهٔ دَ مارغانو وینا واوره کنه
وائي جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نهٔ ورکوي

(یا ماکوچي)

۲۱ع، ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَ شپې مو وژني حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک

(سانتوکا)

۲۲ع، ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده

(سانتوکا)

ع٢٣، وا وره، هوا او د باران شرقا وي
د جدایي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګري شو مونږ

(اِستا)

ع٢٤، اُف دا سپین بیرے بوډا اوویښه لږ
چې سر وهلے پر وهلے ګرځي
په ادیره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم واني چې دا نموني هسې بې ځایه راوړلے شوي دي. خو رښتیا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بیا په دې پېر ایي کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوي دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاوُدون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتي ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېره شوې ده نو بایېد چي سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځه وخت دپاره سپودي خپل اصل ته ورګرځولي کېږي -

دَهایکو دَ موجد او باني "باشو" راې ده

"دَ هایکو تخلیق کښي دَ باشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښي دَ کتو ننداره او تماشو سپودي هم په ګډا کړل. لنډه دا چي باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چي دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَ هایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق ستړګي ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټو ته ور ستني کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یو ځنګل کښي بدله شوه چي معني به پکښي ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

"باباشي اِسّا" دَ هائیکو تخلیق دَ زبېښلي طبقي
او دَ ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلي
او رنځېدلي ژوند دَ اظهار سره اوتړلو۔

او بیا دَ جاپان دَ جدید هائیکو لیکونکیو سرخیل
"سی، شی ماماکوچي" دَ هائیکو دَ تخلیق خوره جولۍ
کښي دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل۔
بهرکیف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دي ټولو
هائیکو لیکونکو کښي فطرت او دَ فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه۔ خو په جاپان کښي دَ هائیکو
لیکونکیو یو داسي ډله هم پیدا شوه چي دَ فطرت او
دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او دَ هائیکو په تخلیق کښي ئې ددغې څیزونو نفي
او کړه۔ دَ دوي په خیال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښي دَ ماضي
دَ جاګیردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
دَ جاپان زیات تره هائیکو نګارانو دَ فطرت غېږه
کښي دَ خوب لیدلو عادت پرې نخودلو۔

ددې اختلاف په شا دَ تخلیق دَ ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او دَ تخلیقي انضباط
دَ متقابلو (serious Artistic discipline)

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اورېدلې شي.

ترڅو چې د پښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق دے نو پښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان هېڅ قدغن نه بردي. هاغه ټولې هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند تصویر ترې نه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځایوي. البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نه راولي د پښتنې هایکو پېر ایله چالاه هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج ننداري اوګوره او س که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زۀ دلته یو وارې بیا ددې خیال اعاده کوم چې پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږوي دۀ باید چې رعایت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نۀ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه او معقول هیئتي تجربه نۀ وي شوي. نو د بې ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري دۀ. او بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې بې ځانه غنډنه ژبې ته نقصان وررسوي.

د موجوده پښتنې هایکو کتبه دا هم دۀ چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او خپله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هايکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سېلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خوړي ګڼيا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټه پېښېدونو پسې نيو له د ژوند تر تبدېلي لحظې رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه ريښتيا په پوره هنري پوستوالي او رواني سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هسې بې وسکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چې هم داسې به کېږي.

په درنښت درناوي
اظهار الله اظهار
ليکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج
پېښور پوهنتون
نېټه ۱-۲۱/۶/۲۰۰۲

حوالې

۱- اظهار الله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي

۲- اظهار الله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لېمې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هائیکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د بنا ستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يمه ستا
بريت اخر اووايه په څه تاوکړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❁ ❁

د اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او د جنت تر مينځه
بيخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوے داغ مې په لمن پرېوته
چې دَ ګلاب څانګه کښې ګل نیسکاره شو

❁ ❁

زهٔ دَ چا ملاسته غواړم نهٔ پاسوم
شنې ینې ځکه ستا دَ چم لېونې
ما په ازغو باندې راکاږي مدام

❁ ❁

مخ دې دَ ورانې اېښې غوندې دے
ښهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به دَ ځان سرهٔ په جنګ اخته یم

دَ زلفو سیوړو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه تږېنه راپاسېدمه

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کړم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پاټلۍ دَ غر سینه پرېکوي

څومره شرمېږي دَ ښائست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

بې روزګارۍ چې مې ښځې اولیدې
وېیل یې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به ټافیانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شیرینۍ ژوند د شوکیرو نامه ده
خپله ځوانۍ دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دېوال سیورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو یو ژور سوچ کښې راګېر شمه زه
پېغلې چې مانه اتوګراف اخلي

اُ لېونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به یُم ستا یو ویشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې تري لږ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوودر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونی ښغلي په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه زړهٔ کښې وایمُ داسې مړ بنده یمه
چې مې د سینه جېبې تر لرې یوسې
دنګه غړۍ ئې نوره هم پورته شي

❁ ❁

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

❁ ❁

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا یاسندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغور ده تېښته کوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر ونهٔ دَ ښکار
څه کور ته څه! چرته سرتوره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستا ستې کوکبې او چې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❁ ❁

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپې نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونه دي دَ فریب رنګونه
دَ سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پوري خندا مه کوه

مینه په هر موسم کښې خوند نه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
دَ پشکال تاؤ دي میراته نه کړي

ستا دَ قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې دَ ښار جینکۍ
دَ سنډلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د ژړا ارمان دی اورژي خو
دغه یو څو ښاغلي یاران شیریني
ددې وطن د زمکې تاو زیاتوي

❁ ❁

د سمندر سفر راياد کړه کښته
رانه چاپېره طوفانونه ووځي
د ډوبېدو راسره ویره نه وه

❁ ❁

کور کښې د سېر اورو درک نه لګي
خوځان د ټيچانه هم کم نه ګڼم
د وخت دړی خمیره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مهٔ کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نم خاوُرې شو
دَ کور دالان دې پرېوتے او خوړو

❀ ❀

دَ یوې پېغلې داېښې مې لوسته
ورته حیران شوم، ما یوه لحظه کښې
کښې برېښېدې فرښتې او لیدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وژنې چې مونږ دَ خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا منزل دور په سر ورځې نهٔ شوې

❁ ❁

خنکه مَړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ بنهٔ دي تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپورته کې هسې

❁ ❁

•

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سبوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

زغلمه څم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مینه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

❀ ❀

ښکرې دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

❀ ❀

زموږ د کلي بې اسره وڅه شولۍ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېوي ټریفک دے او کچه لاره ده

ستې دې ستړي د ځوانۍ تاوونه
وېمه چې ښکل دې کړم خوشحاله اوکړمه
سکروټې نهٔ بېدمه په ښو نړو دګل

❁ ❁

خواښې منم له موره کمه نهٔ وي
خو که زما په کور کښې ګوتې وهي
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړي

❁ ❁

ساه راکښې نښتاه خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي
او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وې
تو بیا د استا غوږونه سره ولې دي

❀ ❀

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تللې چې اوغږیږي
وایم که څوک ماله په مرۍ غلې شو

❀ ❀

خوایږه د مینې راپسې زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
تو ګېږ چاپېږ توري څپې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېڅ شي د بنائست یادونه
لکه چې اور د مخ ګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دې د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پړق شي د یاران شپه شي

❁ ❁

فطرت ښائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره او خاندې ګلونه د رنګ
د ربل پاتلې چې د غر زره کښې اوځي

Scanned by CamScanner

دا نه چې زړه مې ونګيني نه ويستم
خو د فطرت ځنګل وحشي داسې دے
چې ښارځانو له پناه ورکوي

❁ ❁

د خدای رحمت هم امتحان دې کړي
چا کښې هم مينه وروولي نشته دے
دا د چينې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدای شته مدام د ژوند سندرې وايم
زۀ دښمني چا سره نه کومه
ما د خودې چينې اوبه څکلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اوویـنه
چې دَ درد څڅېکه په اسمان خوربېږي
دَ اور بڅرې دَ باران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصور په داړو ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګه رانیوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوی
باران وربږی او فصلونه سوزی

❀ ❀

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځی نو
دچا غریب په خونه اورپورې شی

❀ ❀

آ لمبونې مې چرته قتل نه کړی
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځے نه دبیې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه

دومره دې ستړه کو کېنې وحشت ولې دے

ته که د ښکار سپو زغلولے نه ئې

❀ ❀

کور ته ورځه رب دې سر تو ره مه کړه

بې لوېښتې حُسن رسوا داسې شي

لکه چې رنګ د لوکي والوځي

❀ ❀

د ښار مېړ منې خېل خاوند ته وئیل

خدا ے شته له تا ئې ستړ که هم نه پړ يي

ستا د دفتر چپړاسي ما تنکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چې نده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هیڅ به نه وي

❁ ❁

که درته غین نه کوم تېر نه اوځي
پرېږده بې خونده دې دې بشه پېژنم
ته دَ موکي په زور ټوپونه وهې

❁ ❁

پېژندګلو نشته دَ خور او دَ لور
د دې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر ګړوي وینه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د ځانګو سپل راوالوځي او
د اوازونو په مرې غلي شي

❀ ❀

دومره اوچت تو پوښه خله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کښېږده لږ
څوک دې الوزې او پښنده نکړي

❀ ❀

د سر پروا مینه کښي نه کوم څو
دومره زما قتل اسان مه ګڼه
زه څه ویستلي او بزه هم نه یمه

Scanned by CamScanner

پروت که د سلو پردو شاته یمه
د نظر پړق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❀ ❀

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړهٔ خو چاودلی نهٔ دی

❀ ❀

اوس خوښه ستا ده چې راځې او که نه
شیرینې ته چې مې په خنګ کښې نهٔ یې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالیږه لیونی که په موښ
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ ورَوي

❀ ❀

څه ته مې زهر خوړوه ویته کښي
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څوک چې سواره شو دَ هوا په اوکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کمترو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویه شي خورې
په اورکښې اوسوزې وړې مې د کمترو

❀ ❀

زړه په بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې ګیر نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه يو ټپوس کوي
په نيمه شپه د سمندر ننداره
رانيسي ولې د اسمان لمنې

❀ ❀

د غټې غوټۍ نه پرهيز کوه لږ
وازګه دې درزه په بدن اوخته
نيمبو نچوړ کړه د قهوې پياله کښې

❀ ❀

د خودداری د اسمانونو ميندې کښې
ځکه زنګين مه جوتې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوږلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزي د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوي

✿ ✿

د زړه د درد منزلې سر ځنګه شي
مینه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د داورې چم دی زر ویلې شي

✿ ✿

په سمندر کښې ډېر مرېز شي غروبه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوي

Scanned by CamScanner

په ژوندے ستا د لیدو په امید
وي د نمر د پلوشو سپوري هم
تیاره ځاپېره په ګودر خوروي

❁ ❁

اوس پخپل وس پخپل اختیار کښي نه یم
ما چي رنګیني لوبي اولیدی.
د ژاړو سېل ځان سره یوړمه زه

❁ ❁

ستا د بنا ښت لبي مي مري په زړه کښي
خپله پسته سینه کښي زور راکړه لږ
د ژوند دا شور مي چي ته کاښے نه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشته اووېشته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوې شو مه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پنجې به ما ښخې کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فرېب کښې ګیر ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

دېر که ئې غږونه په شا اوتمبوې
کله ګونګېږې دَ سندرو ژبه
او درېږې نه دَ 'اوازونو سفر

زمونږ دَ کور چت که راڅاڅي په مونږ
شکر په دې خېره هم اوپاسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ يو

Scanned by CamScanner

له حد نه نه اوځم خوځه او ګرمه
د هاغو نرمو ګلورینو شونډو
جوته چې اوځکمه جوته جوته شم

❀ ❀

او دریږي نه د قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکې سغلي شي
اواز د تندر غورزیدو واورمه

❀ ❀

څنګه شي ختم ازمېښتونه د ژوند
چې یارانو نه د سپرلو کښېږي نو
یوسي شیبې د لولکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په څهٔ اوښایم
ستا د تندي ګونجې لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نشته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په رنګ باندې بیلېږي که نه
دې کښې یو پلار په بچي دزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه دې لرې یُو
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❀ ❀

کړې مې یوازې د ماښام تیاره کښې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپورې نیسې

❀ ❀

دا چې د غر په چینه څه شوې دې
ستا د پېزېبو شړنګ را اونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښې دے

❀ ❀

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې ېوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❀ ❀

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې څې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سیند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ټیټیږي
دهٔ قدرمندهٔ په دا حال، ګڼي نو
نهٔ خو میوه نیسي نهٔ سیورې لري

❀ ❀

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپیر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزیرو مینځے کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د داتلو ښکالو خوره شوله جوړ
دي چې د ټول کلي غوږونه ولاړه
د زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره توره د غرڅېړه شي
راشي په منځ اوشلوي تال د بوږي
د پسرلو باران مې لا زړوي

❁ ❁

د شین اسمان باران په شرق اوکه
په کومه ورځ چې د ګمېد روادهٔ وي
بنارسي په سر دې اوښهٔ وینم

Scanned by CamScanner

منه اوبړده بانړه دې مه برندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چرته مرغه اونيوه

✿ ✿

زه مختورن نه یم شیریني زما
د اوښکو پرې مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړي دي تا

✿ ✿

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې کړي
چې د سرخکو سیل راپوره شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدې دي

❀ ❀

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاو تر پښه رس وېښتې وو
دَ هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❀ ❀

خوک هېروي شي د ژوند حادثې
هوا چې لمسې پاڼه هم خوزوي
وېرم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

وانۍ منمه چې سړې ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خو سترګه دَ چا هم نهٔ رپي

❁ ❁

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې خنکه چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❁ ❁

ډېر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا دَ موټر هارن په څهٔ اووههٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
خدایه شته له شرم نه اوبه اوبه شم

❀ ❀

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لونګې اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

❀ ❀

جوړ کړي قیامت دَ لوېټو الوتل
ستوري راکوز شي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې در یاد شمه زه
ریموټ په لاس کې وي ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونې

❀ ❀

که دې په زړه کښې وي ارمان د مینې
هلته راځه په بېړه ته بیا ځرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❀ ❀

د سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
حورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تیندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان رابرڅېره کړی دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا ورنې زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ خپاپونه دې زما شیرینې
نوې دلدل کښې دَ ژوند خخنهٔ کړې
مخ رانښکاره کړه چې یو لار را اوځي

❁ ❁

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغلله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څخهٔ اونیسي

❁ ❁

زړهٔ مې یو درز کړې چې دَ کلي غریب
بیکړې تک وهي اور اولګوي
پهٔ نیمه شپه چرته قیامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لــړم
خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا
د دې لور څه فرشته خو نه وي

❁ ❁

ساه چې د وختا جیس ته را کاږي څوک
داسې د زور سیلۍ را والوزي چې
په بله واړوي د چم کورونه

❁ ❁

کاڼي د غره له سره اوړغړوي
چې مخ په لاندې ځي کورونه وران کړي
خو د طوفان د زړه نه تاو نه اوځي

Scanned by CamScanner

ته چې د سینډ په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسین ینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څه وې

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په ښنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه کړې په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو وېرېږمه زه
تا د کولال هنر بې لارې نه کړي
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا تورې سترګې خنګه هېرې کړمه
ما د زړه زړه په اوبو هم اوویښځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړهٔ چاته سپک کړمه شپېږمې زما
د راز ښخېږه درته ما کوله
خو ستا د خولې برغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند په خوږو پوهېدشي هېڅ
لکه د ګلي د تهاتکې مزدورې
څه د اوږو څه د بوټو اورسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وي
هغه تصوير مې کباړي بازار کښې
په يوه نيمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، د ځوانۍ د مينې
خو په سيلۍ کښې باديوه اوخته
او د يو چيک سره ئې تار اوشلو

❁ ❁

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې درځمه ستا د چم په اړخ
ته د هوا خپو کښې زنځير اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک د رڼا

❁ ❁

دا د ښځو جهالت هم اووینه
چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستړال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تر سحره پورې
د ستومانۍ ویستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت سادګي
زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړي

❀ ❀

سمسېږي نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاوُ شي
اوخاندې زر دَ کور کړکۍ بېړته کړي

❀ ❀

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
او وائي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زړه په شینشغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي ګوښې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته رایاد ستا دَ لهجې خواږهٔ کړې
اوس چې دَ هر چا ټیلي فون راشي نو
خدایګو زما دَ زړهٔ درزاء تېزه شي

❁ ❁

شیرینې زړهٔ دې لاندې باندې نشي
اُ چې ټوټې تمانچه کړ ځوې
خدای شته ویرېږې له هاګۍ دَ وزه

❁ ❁

ستا دَ خپلوۍ ارمان مې هم اوړېږه
خو ساه چې اووته دَ ګل دَ زړهٔ نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېدلې نهٔ شي دَ بنائست رنګونه
ته ګوره اګې ئې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فرېب تېر وځې

❁ ❁

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُنګل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❁ ❁

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت یوه نازکه خندا
له تاترې دَ سترګه هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو چغې هم کونګې شې په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❀ ❀

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړنې د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرینه یې ته
هسې غرمبېږې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نهٔ ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستورې لمتون مهٔ کوه
پام کوه کور دې غرغندې اونکړې
او رونه کړې د رڼا جامه کینې

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غادره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي ، څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرۍ خو په ماسګر ځوي
که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم عصلت کښې به حلوه اووښم

❁ ❁

بښېرازه پېغلې دَ وادهٔ نه ورستو
خوند داسې دارړوي تپوس مهٔ کوه
لکه کتهوۍ کښې چې کباب پاخهٔ شي

❁ ❁

حد ماتول وي هسې ځان درکول
اخر به ماته شي يو ړز به اوکړي
څو به هوا په يو کنهۍ کښې پوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیل چاله ورکړه دا ښځې غمېږه کښې
دَ خاورې خونه زما په خوله کښې دې لا
زهٔ ستا دَ کوڅې په خوږو خوږو کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
ښیله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نولے چې مار له په مړه غلے شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د څوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اوو ېنه
په يو غور ځنګ باندې اسمان ته رسي

چې د ښې ژړا زيادة شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشرة

مسافرۍ دومرة اساني نه دي
چې څکو ونو کښې د ژوند راغله نو
سپو بړمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوة

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم پې ویښه د اسمان د لاندې
لارې په ما باندې ځلې ځوړوي

❁ ❁

لو ته چې مه د دلاسو په فریب
پرې وا چې نشته که له تندې مرمه
دا له غلبیل کښې اوبه مه رانیسه

❁ ❁

څې معمولي تبه په ما راشي نو
ویښه مې ناسته د پالنګ سرته وې
په سر مې ټوله شپه زوروونه کوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قيد کېږي نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دي تېر شونو څهٔ
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ ياد ګلونه

❁ ❁

د ښائستونو يې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بيا شپې رڼوي

❁ ❁

ما يې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دوارو ډلو خېل دښمن ګڼلم
لا ئې په پردي شر کېږي سراوخوره

Scanned by CamScanner

یو درد به دلي پښتون ماته ویل
ما د مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویښ یم د خپل سپوږي نه

❀ ❀

خدائے شته چې مرګ مو هم وژلے نهٔ شي
چې مو شیندل سر ونهٔ لارکښې د حق
د کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❀ ❀

راټیټ وم د اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده ده خو
د سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهُ تېرېږي
زخمي احساس په اخر چرته اورېږم
ستا دَ تصویر سترګه رنده اوخته

❀ ❀

دَ حبس نه مړهٔ نهُ شو شیرینې زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❀ ❀

شیرینه دا هم اورېدلے نهُ شي
ورته چې وېم زما بړقي خوښه ده
زر شو نړۍ او چې انګړ ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې د نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زر دې واده شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

منه د طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته د ژوند
باران چې راشي نو طوفان ئې اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر باندې هم ناستهٔ دَ ی خو
وائي جهاز کښې مې سورلے کړې دې

❀ ❀

دَ پېغلتوب پڅې راپارې نهٔ کړې
بلا موده اوشوه شیرینې زما
چې هر و خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❀ ❀

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ ویښه پلار کره دَ تلو خوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شوې ته

Scanned by CamScanner

اُ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسهٔ ګڼي
خو ازادۍ ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❀ ❀

هاغه خوبونه ما نه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سینه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❀ ❀

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شُغله شغله ستورې په ما پرېوځي

که ئې ګواښونه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېښلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بائېللے نه ګټلے بنهٔ دے

❀ ❀

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـداري لور دهٔ شیرینه زما
پړے راسته کړي پړے راکاږي بیا

❀ ❀

ځي خپله نیولې راته اودرېږي لږ
نو دَ بناښت سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوش شي چرته کږه اوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسي سیند خوچان کولے نهٔ شم
یوه دَ میني سندریزه چپه
اوبو را اوړي وه اوبو یوړله

✿ ✿

شیریني څومره زړهٔ راښکون وو یکښي
تا مي مرۍ باندي چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوي ژوند تصویر ښکلوُ

✿ ✿

سوچ مي کاوُ څومره بې رحمه دے ژوند
بر بوکه مي کړي دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښي سر ماتوي

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې ته رانغلې نو شیریني زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❁ ❁

څه خوندور دَ مینې جنګ دے کنه
زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم
ا دَ اسمان مینځه ته راکوزه شوله

❁ ❁

دَ غمې سرخي مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو

نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه

ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

* *

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

* *

ښځهٔ ورته په ده خوږ غږ نهٔ کوي

اُف دَ کوچوان کاکا تږانګهٔ کلي کښې

لږه ورځ شو مره حادثې زېږوي

Scanned by CamScanner

هر يو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږدۀ باڼۀ رابرنډ شي په ما
دَ خپل ايجاد لاره کښې خنډ جوړ شمه

❀ ❀

دَ لوګو مېنې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بنائست ګلې کښې سپومات کړمه

❀ ❀

لوبې کوه هېڅ درته غږ نۀ کوم
ستا دَ فرېب فرېب بنائستانه لوګے
زۀ دې دَ ژوند په حقيقت پوے کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❁ ❁

چې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصویر مئین شومه زه

❁ ❁

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولې نه شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوزېدلے ته شوم
ستا ېېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزاء شي د زړه
د ښاپېرو وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتولولے نه شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا باندې مئین یم خو
مینه دَ نورو سره څکه کوم
دَ ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لو پټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې دَ سفر په نیت روان شمه نو
دَ هرې لارې په سر تا اووینم

❁ ❁

زۀ سر دَ لاندې راګوزار نۀ شمه
نن دَ ژوندون دَ کوه قاف لارو کښې
ستا دَ وجود خوشبوئې رقص سکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په ليو کېنې او به راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زياته شي

❁ ❁

واټې دَ خپل زړه نه مجبوره يمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زۀ ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول ګران خو نه دي
بس يو هړوکے ورته واچوه نو
دوي به په پړي خپلو کېنې جنګونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

✿ ✿

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیانهٔ غوا ړمه

✿ ✿

زهٔ به دَ څهٔ لهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
دګلاب پاڼه په کښته شي زما
بیا د سینه په سر هوار کړمه

❀ ❀

سمندر رونه مې خوښکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلے نه شې

❀ ❀

زه چې د خپل یځې ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوے نه شمه پاسه زر
ځان د مور غیږې له دراورسم

Scanned by CamScanner

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما

زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم

زما په قبر دې میلې نه لګي

لمبې دې د مینې په خوند پورې نه کړمه

ستا ناز بینتو ب له سره خلاص نکړي ما

پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر

لمغې سپین بږیري مزدور ماته ویل

د لونو کټې ته خو لاس نه نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوبدې بچې چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واڼې زه خېل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېغې ایسارېدلے نه شم
ستاسو کتهونو کښې کتمل شوې دې

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته او تښتمه
خلق مې وژنې که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

څهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللې نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره د نفرت راووځي
د محبت توره ئې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را باندې پوې ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ايښے دے

❁ ❁

يو اکاڼې ده ټول د مينې جهان
اوږده بانړه چې اوړکې پاسوي
ستوري په نيمه شپه اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه رانه اونهٔ ځي وېرېږمه زهٔ
چې ستا تصوير سره خبرې کوم
مانه زما دَ زړهٔ درزا هسې شي

❀ ❀

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

❀ ❀

چې يې دَ زنې خال ته ګورې نيسم
شيرينه ما باندې راسره غوندې شي
وائي زهٔ سپينه يمه تورهٔ نهٔ يم

Scanned by CamScanner

زما تصویر ته په ژړا کښې وائي
د تورو غرونو پناه شوې يې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

❀ ❀

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

❀ ❀

کني نو ما به څه څه نهٔ وو کړي
خو د رشتو مېنځ کښې راګېر داسې يم
خوب هم په خپله خوښه نهٔ وینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيماري که ډېره هم لويه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هيڅ هم نهٔ ده

❀ ❀

دَ ذهنيت نه يُ خبر يمه بنسهٔ
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اکر بتي بلوي

❀ ❀

زهٔ به ورځم دَ حادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلے نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو ربښتیا
چې په اسمان کښې بجلی برق اوهي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❁ ❁

هسې نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیئب اونګي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه بښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مراوي مراوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلې
نو تر ښه ستا يوه ادا جوړه شي

❀ ❀

څه خپله لار نيسه پروا مه کوه
ما ننګې چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر تر ښه کشتۍ ډوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غوږ ځولي وو ما
خو چې ښځینې د حالاتو شپه نو
چاپېره ږرق د اورکو اووینم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېږمې دې ښکل کړمه نو
بیا دَ گلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لولکې ځان سره واسوزوي

❀ ❀

داسې دَ کلي دَ چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله آواز راکوي
زما سندرې به کونګې ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو آواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې د ګلې او د بنار فاصلې
کمځي پرانستې جينکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

❀ ❀

ننداره شونه د جلوو مه کوې
زمونږ د ګلې دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته د تيېنکې نه دي

❀ ❀

څوک تر ډېره سترګې پرانستلې نه شي
زمونږ د چم ته د سندرو په ډاډ
هوا راوړي د لوېټو سېلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلے نه شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زه د خپل کور په دروازه ننووځم

❁ ❁

ا د باران شپه دې جوړه هېره کړله
ګېډه کوټه چې تخښېدله په تا
او تا زما د کور زنځیر شرنګوو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په ستر کو څوک لاسونه نه ږدي

❁ ❁

اووایې ستا خبرې نه خمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څم چې کو نترو ته دانې واچوم

❁ ❁

بې شکه ته یې زما وهم کښه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د کنجي لاس کښې کو منځ ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په مرګ د غوا څاڅکه رابښکله

خو چې مې ستا او ښکو ته پام او کړونو

خدای شته زما نه کلیمه هېره شوه

✲ ✲

زه به د دریو پوړو هندسې شمارمه

ته که د خپل مدار نه او نه وتې

د خپل خاوند سربه دې غوځ او وینې

✲ ✲

وایم چې شل ډزې دې زه اولم

توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې

بیا ترې د سر خبره نه غواړې څله

Scanned by CamScanner

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بس ته په اخلاص راسره مینه اوکړه
زه په ګواښونو دړکو نه مرمه

❁ ❁

زه په الوتې لوګي پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې ملګې اولیده

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې څانګې پکښې ولاړه وې ته
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

ذرې ذرې شي د ښکارې تمو يکه
ساګانې اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې د زانو په سيل ورځې کوې

❁ ❁

خدائے شته چې ځان به په خامار اوچيچم
خو که مې ياد وې د ښائست مسېر منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه پردمه

❁ ❁

هرڅه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
د خپلې مور يوې خندا نه به زه
دغسې شل شل يې . ايچ . ډي زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نهٔ ده
پېغلې چې ما سره تصوير وېستلو
ګوره زما کېمره کښې رېل ختم شو

ګام تر هغه ځنګه په خفګان واړوم
لکه دَ بُت مې ځان ته ګالک اودروي
يوه لحظه کښې دَ پېرو قيصه ده

شيرينې تا چې ورته ګل لېږه کړو
سيند خونړې شولو، په واک کښې نهٔ دې
دَ ګلې سرهٔ خوله ماشومان ډوبوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې يمه ستا کلي ته
شيرينې هيڅ رانه تېروس مهٔ کوه
ما دَ خپل زړهٔ د پاسه خپې ايښې دي

✻ ✻

سرې مې غوټ کړې نو شيرينه زما
وايې زهٔ دا دَ وينو کربنه ګورم
چې دَ درياب اوبهٔ ئې چرته اوړې

✻ ✻

وه لېونئ له ګوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سيلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

ځي ستوماني لږه ويستل اوغواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
دَ ګل خندا هم حادثه ده دَ ژوند

❁ ❁

شيريني اوس اووايه څه اوکړمه
ما دَ خپل زړهٔ دَغل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بيا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به ګفت قدرې چا کړے نهٔ وو
خو ستا په خوله کښې هډو ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
دا به دومره په سر نهٔ وو ختې

دا سادګۍ ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
دَ لوېښې دَ لاندې ځان پټوي

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دې
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
ورشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېږدې ښهٔ به ده
داسې چې بوسو کښې اوبهٔ بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

✿ ✿

تهٔ پوهه ښهٔ نهٔ وې نادانې جینۍ
که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به دَ سترګو لګېدو نه اوځې

✿ ✿

دَ کلي دا دستور مې خوښ نهٔ شولو
پېغلې کټوی په نغرې پرېږدي او
دَ ګاونډې کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګې کښې به چړقاوُکوُو تا
او زهٔ به تاسو کره درغلمه
نو څوسره ختې به ترې جوړې شولې

❀ ❀

په زړهٔ کښې ځان سره کړم ربېمه
دې کښې به خاورې سترګې ورشې زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوې ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوے شي په خوندونودرُوند
زموږ وطن کښې چې سپږلي راځي نو
نو بړه دَ مينې په اوګو سورهٔ شي

Scanned by CamScanner

دَ سیخکو غوندې ژوندون دے زما

توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه

دَ کلبدنو لاس کښې اور واخلمه

نن یو سپین ږیرې په ژړا کښې ویئل

لونه مې تېښتې ایسارېږي نه اوس

بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

خاوُرې به ودهٔ زما قام اوموي

اونه چې هم دلته راپورته کړي سر

زلمي یُې څانګې په تبرونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غرېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

❀ ❀

د ژوند يوې غرمې دې زور او به کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

❀ ❀

يو د اتيا کالو سپين ږيرې بوډا
ګورې په ډش بانډې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې دَ سیند په غاړه ناست یمه زهٔ
او دَ اوبو چپې راتاوُ شي له ما
وایُم که ستا دَ زړهٔ درزاء تېزه شوه

❀ ❀

ستړې چې مانه اړولې دي تا
زهٔ دَ ساحل طرفته زور کومه
خو دَ دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانې مې دَ وجود اووځي

Scanned by CamScanner

ته ګل فروشه، زه مئین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په ښېښې زه په ښېښې پسې ځم

❀ ❀

اووائي دا فضول خرچې نه منم
لاغه مېر من مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانځې خورمه زه

❀ ❀

ساده جینۍ ئې هسې ځان ولې خورې
هغوی د شمعې وجود ځه اوزغمې
څوک چې په ګلې کښې سکاره پېټوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شيشې خېژوي

❁ ❁

لمبې د ژوند دون غوښتنې نه پېژنو
خداے شته چې سل کاله په ورستو لاړو
مونږ چې يوه کښېنته کښې وړاندې کړه

❁ ❁

دا بې حسي به ما نه ساه اوباسي
د ژوند احساس په کښې غور څنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصوير په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تانه اعتبار پاسېده

ستا محبت هم اخبارې بیان شو

دَ پروف خامه یکنبې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې یمه

هر یو ماشوم چې راته اوخاندې نو

زما پرې مینه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې یو طوطي مې بندیوان اولیدو

وېل مې ګس جوړ په پنجره کښې شومه

رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❀ ❀

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زۀ راکښېږده دې غرېب کښې يمه
چې هوا کانې ماته ور ډبوي

❀ ❀

زړۀ مې درزېږي چې ئې اونۀ وينم
د سميّه او د نعمان مينه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نۀ شي

Scanned by CamScanner

په خیال اوباسه ستومانۍ شیرینې
څه بې حجابه دې دَ نمر پلوشې
ستا تصویرونه په دېوال جوړوې

درنې وریځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو وېره ده

اے دَ رنګینې لوپټې مېرمنې
ته چې اوده ئې او سیلۍ والوزي
وېرم که هندو رانه کشمیر یوړلو

دَ ګودرونه دَ ښائست بَلبَله
چې دَ اوبو ښاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپېره په کلي اور پورې شي

❁ ❁

تهٔ که سوره شوې دَ هوا په اوګه
خو دَ اثر نه مې وتلې نهٔ شې
زما دَ اس رفتار به تالاندې کړي

❁ ❁

زهٔ چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړهٔ کښې ځان سره کړم رېبمه
دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته

مېړمنې نيت که دې صفا وي د پېين

بيا په وېښتو ولې حضاب نکوې

❀ ❀

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو

داسې شو وران لکه درياب د کلي

ګجه کورونه په اوبو لاهو کړي

❀ ❀

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس

که زما سوی ځنه پام نه کوې

ما سره هيڅ نشته ثبوت د مينې

Scanned by CamScanner

مینې د ژړې مازیګر کړمه ژړا
تا چې سپینې پوړۍ را خطلې کړمه نو
پوه لا لحظه کېږي زوانه شپه ژړا شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوړلی نه دی
دومره چې ځان باندې خوار مې کړی دی
څو د خندا هسې چې زړه نه شولو

❁ ❁

دغه احساس به پیښوا اوړي ما
پېغلې چې هسې هم تندي کړوي
وایم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوابزهٔ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې ننن
یو زور اور طوفان په شا تمبوهٔ

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تر ېته خنګه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بيا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئينه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اووينم رواني اوبهٔ
وېرم که په ژانو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې به مروړي بيا، خوښې به نهٔ وي
زما رقيب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګه په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور بېخي نه لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

د موسمونو جېس اوخوړې جوړ
د ښار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

نو د کېبل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راټولولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم رواني اوبهٔ
وېم که په زانګو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې به مرورې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګې په فاصله ترې اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د بقا د اندیښنو میوه ده
که د تخلیق شعور ښځې ته لري
نو ځکه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

د موسمونو جیب اوخوړې جوړ
د بنار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نور د کېبل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لا که خبرې ئې زده کړې نهٔ دي
دَ خاروني مخو که مهٔ پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

❀ ❀

خدایه شته زما دغه مطلب خو نهٔ وو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امیل
په تا نرۍ نرۍ خولَه راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شیں یې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

❀ ❀

ستا سادګۍ مې زړونه لېونی
تهٔ له هغوي نه دَخپل طمع کوي
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

دَ انتظار لمحې قیامت وې ګلې
زهٔ داسې څاڅکې ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

چې ئې زما دپاره کور پرېښې وو
ا لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړی خرڅوي

❁ ❁

دَ دوارو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند تړې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زهٔ په بله ځمه

❁ ❁

نن یو بوډا ته اسُنې اوویُل
ستا دَ غوږونو وینتهٔ هم سپین شو خو
اوس هم دَ ښغلو په خندا تیروځې

موږ د صحرا فرېب کښې ژوند تېروُ
خاورې سموُن او خوري کاروُنه زموږ
ناست یوُ مدام له شکوُ پرې غږوُ

❁ ❁

نهٔ زور منو او نهٔ زیاتے کوو موږ
واوره د امن په فرېب کښې وُرکه
موږه د باز منسوکې نهٔ پرېکوُ

❁ ❁

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازهٔ ئې مراوي کړي د نمس پلوشې
پېغلې زموږ د منې پلانټ غونډې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولۍ کښې ئې د خیال کېنوم

❀ ❀

شیرینې ګړځم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې را یادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❀ ❀

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په ښځې فرېب کښې راګېر به سه نه
زۀ د مارانو نسل بنسه پېژنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل یه ستا ماشوم له پېر ورکوم

❁ ❁

زه د ګناه بازار ته هم تللې وم
خو چې د مور اوښکې رایادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پکښې نه مومې د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کټو اور لمبه شي

خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته وي

د ښار درزيان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د اباده ي کښې د رک نه لګي

د ښرنخانو اوازونه اورم

په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د ګلي په ناموس باندې مرم

ما چې مې لوړ بنګل کړه په دوارو مخو

يو د رڼا سيلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ بناڅتو نو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په څنګ تورې حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په یادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشونه نه دي
چې حادثې یې دَ ځان سره وړي

❁ ❁

شیریني ستا خو ځلوبې خوبنې وې
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوره نمړۍ هم اونغلي

Scanned by CamScanner

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هره وکې راوتلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیاله یوړلی

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولے نه شم
ستاسو د کور چار دیوارې نښته دے

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږه په یو بل اعتماد نه کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځې خو
څه! د بابا په زړه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار ميرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کورا وينې

Scanned by CamScanner

څې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زهٔ د وختونو له څکن نهٔ اوځم

❁ ❁

اوس زهٔ پخپله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله يې تهٔ
مينې زما د مخ ګونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس راښکلو
اوس زهٔ په کوم تاخ کښې لمانګې واچوم

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کېنې مېلو اوليدهٔ

څومره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلېمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله تباڼې راکړله

د يوې پېغلې بې وسي مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

تهٔ راته خاندې خو شين ينې زما
دَ ژوند له خېس نه مې باور پاسوې
ستا په کمځو کښې چې ګلاب مړاوې شي

❁ ❁

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه غمګنې
مونږ دَ نښتر دَ اونو ګُر کړې وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټې چې دي لښ هم په اوږدو پرېوځي
لکه دَ چړګې اواز نه کوي
تهٔ دَ تخليق عذاب زغملې نهٔ شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختنې له ئې تـهٔ
سترګې له تـانـه څکه نـهٔ اوباسم
چې دغه سترګې دې ویستل غواړمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي چړې د کلي
اوس که زلمي چرته یو ځائے اوینم
خپله درنه او د بل سپکه واخي

❀ ❀

سر توري مهٔ راځه زموږ کلي تـه
تا چې په کومه زمکه خپه ایښې ده
هلته د خلقو نـه ځـاې اوښې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله باندې دَ ژوند زېرے دے
هلته چې ستا سره اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

یوې ښارۍ راته سنګوکینې ویُل
تا ته زمونږ دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کړې تېر نهٔ وځې

❀ ❀

اوخاندي ماته، لېونی اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کړې چینې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسه اکانې ضروري نهٔ کړې

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

ښکله به حق د چاړا لاندې کړمه
ما د ربل ګاډي د پایو منډه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانونه کېږي
خو د خپل ځائے نه هړو ړق نۀ وهم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نهٔ راوړمه وږم کوي
تا چې دَ سود په مال خيرات کړې دے
په ما حرام شه، دَ خنزير غوښه شه

✿ ✿

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
ګمنۍ نو ستا نه کېږ چاپېر شيږنې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

✿ ✿

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده
پړ بړ ده دَ مينې په جواب کښې به تا
دَ خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه تېره شپېلنه وانې
دَ هایکو خوږ جواب نشته دے
څوک دې اظهار غوندې غزل اوليکي

اُف څه تېره شپېلنه وانې

هره موقع دَ لويو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هرڅه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اوکړه
دا مې په کم فهم کښې تصوير ځايوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون درېخنبلې دے خو
دومره را اووایه تشیبېنې زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❁ ❁

څه لېونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته ګنبې ورستو کېږې ځله
سپي به په تا پسې زنځیر اوشلوي

❁ ❁

چاپېره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د بنکاري دستر ګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا اخر بنځه ځان ته وائې په څه

❀ ❀

اَ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله کونګه شوه
اوس دَ طوطې په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کوږې ورږوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویـنـه
دَ ډګـرې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شيريني
بنحي په تا باندې اثر نشته خو
گل دې په لاس كښې پانې پانې شولو

❀ ❀

يو پنجابي راته پېغور كوؤ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سيكس موضوع باندې خبرې كوې

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ثړندې دې دَ بكسونو پړقې
څا جوړ دَ خپله كوره غلاكړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د زړهٔ درزاء یمه خو
چې ستا د سترګو رڼائې ته شي
وایم که غار کښې د تیږو بندي یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شیینې ماته لیونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایئ یادوم

❀ ❀

ستا د فریب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
د سمندر څپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوځکه زما دَ بدن ټوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوه

ښینې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له بنهو اوچې شي
خو زهٔ به څاڅکې ویلې شمه

دَ موضوعاتو لمځې کې نشته خو
ستا دَ ښائُست لمن چې نهٔ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غواړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا
مات يې کړي ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❁ ❁

واوره دَ خوړ او لوړ ناموس ساتمه
بیا دا سي ما ياندي راتېرېده نهٔ شي
ګنې نښږه کېنې به دې سر پورته کړم

❁ ❁

دَ ښار اوبو درنه لښه اووړسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښۀ نۀ لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
دَ مخ سرخې دې په اوبو يوړلې

تۀ چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبين بچيه
وېم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائې ګُله
چې په يو ځاے کښې ګړه وړې جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دځان چرته درومې
تاچې په کاڼې زما خوږ ویشتلو
نو اېینه دې د کوڼ ماته کړله

❁ ❁

پوزه دې پرې مڅشه د قام لپونه
دا ته دګلې په دې شاړه لاړه
اووایه څه مازیګر چرته زغلې

❁ ❁

دَ ژوند دَهرې کښالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان را ته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښروس اولې

۞ ۞

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکارې چې کوته په کوترې کښې دي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

۞ ۞

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بینا سترګو نو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائستونو خوب که هم اووینم
دَ ازغکو ترڅې اوبه اوڅکمه
لمبې دَ ځوانۍ په خوبونو پوځته شومه

❁ ❁

دَ مورولۍ جذبه دې ستا مه زه
ته چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوڅې

❁ ❁

دَ کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله ئې سنګار مه کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به ګټوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نیسه

❁ ❁

زېړ کې زېړ کې، سلګۍ سلګۍ شیرینې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې شر ځانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتیا خبرو تاب نه لرم
نور درله ځې له در تلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څو مره وير بږي په ځان خورم خودې نه
يو څو شېبې کېته شېبې دي بس

✿ ✿

مينه رښتيا دَ بدن وينه اوڅکي
لاستادکورځي ته ناست نه وم
زړه مې ستومان ځي مې مېږې مېږې شوي

✿ ✿

څه ليشتينکې مخ دې ورک شه زغله
ا دَ چينار چينار قامت مېږمنه
تا په کمخوکنبې اوږانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَمینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه راتجهٔ اورې دي

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل څهٔ اوکړمه
چې خوشبویانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ځچو راکښې لشې پرېښې دي
اوس چې اوبدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما
زما بدن باندې وینسته اودرَوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوا ته خوا ته راګوري مدام
دوه قاتلانې دي راځي راپسې
ځان له د چا په توره سر غوڅ کړمه

❀ ❀

د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راتول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

❀ ❀

د ارام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي
چېرته که اوبه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښې د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ د شال څرګنده دے
چې ستا په مخ، زما په زړه مېشته وو
او وا يه ستا د زنې خال څرګنده دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېږي ګېره نه شي
چې د هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې د سمند رتېزي شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېږي مې ستا مينه ده
ستا که باور نه وي زما په ژبه
زما د زړه درزا ته غوږ اونيسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکڼي ما بنام تصویر جوړوم
چې ستا څوانۍ ته درنژدې غونډېږم
زه دَ لمبې دَ سر لوګي غونډېږم

✿ ✿

ستا دَ بنا نُست خمار چيچلې دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې ځګ ولې دے

✿ ✿

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چړګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

خفه په خپله تنهایي نه یمه

خو ساه مې اوځي چې د کور اونه کښې

زه د مرغۍ بچې یوازې وینم

د اوریسنتل بلاک په اوږدلان کښې

زه چې په هرې زاویې ګورمه

د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

د غم چپې د سرې نخ ورانوي

د یوې مور ژړا لیدلې ده ما

اوس د مرغانو بچې نه رانیسم

زما اواز به دې زړه ته اوڅوي
ما په شوکیس کښې اښودلے نه شي
ځه ډیکوریشن پیس خو نه یمه زه

❁ ❁

سم راته ښکارې د پښتون بچې دې
اول دې ما ته راببره کړې او
روستو بیا راشې تا په شا ټپوې

❁ ❁

زما د مرګ نه سترګه نه ړپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو د جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلیا وي توله ورځ کاروانه کوي
خو د جذبو په ډبه نه پوهېږي
ما د روبوټ سره واده کړې دے

❁ ❁

زما کتاب څې جینکې اولولي
او وائي دا زلمے په څرته وینو
ده خو زمونږه نه بېخي ویستې دي

❁ ❁

لوږه د مینې په مرګ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېخودله
بیغلې ښځې پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينې مه څه دغوبل مخې له
بېغې له منځه ترينه ځان اوباسه
چې تماشګيې د تخنبې منځ نه اوګي

❁ ❁

د ژوند پايه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصويرونه دي خو
دواړو کښې هيڅ مناسبت نشته دے

❁ ❁

رانه يه ساه درو په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نيائست مېرمنې
بيا د ګلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې کښته او تاوان اونګي
دَ ګل ورېمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سینه کښې يې خپل سر پټ کړ لو
زره ته مې نوره هم راجخته شوله
ویېل يې مه خله ماپېرېان وینوي

❀ ❀

دلته دَ هر چا په تندي کونجې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا وریځې
زه دَ کاغذ ګلونه هم نه ګټم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره په څخ نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونښي
په خپله مور هم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډیر لوي کړاو غواړي یو والي د سوچ
خیر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلې نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سگرېټ نه به لوگې پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرۍ پرې سوي
اسمان د ستورو اديره خو نه ده

❁ ❁

کم اصلې ښځې نه دي او ساته رب
خدائے شته که مړه ئې کړي خو نه سمېږي
د سپي لکۍ به د چا پلار نېغه کړي

❁ ❁

ما چا له سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړي نو ژاړي ځله

پېغلې وېښل لاړمه دوبه شومه
زړهٔ په چا سېزي دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غوارمه

❀ ❀

دا حُنی ښهٔ دَ غاړې غورشي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشومې لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چې
ما دَ دریاب په سر ایرې اولیدې

رانه خوبونه تښتولي دي تا

دا څه پېریان در باندې ناست دي اخر

په نیمه شپه چې ستا نه چغې اوځي

❀ ❀

ځکه زهٔ ستا په خوله باور نهٔ کوم

که تا ته یاد شي نازنینې پېغلې

تا به مین کا تهو کښې ټکي کوله

❀ ❀

بې ځایه ویرې مو ځوانې خاورې کړه

سرته رسېږي نه کارونه دَ ژوند

پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبهٔ دي د غ سپوږي دي
خو دې پړاؤ ته دَ راتلو نه وړاندې
ډېر مې دَ خپله ځانه اور وېستے دے

❁ ❁

تا چې زما تصویر په مخ بنسکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهٔ
سمندرونه مې دَ خیال سپوږي شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستومانه یؤ اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله ځواني تاسره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❀ ❀

دَ کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کاونډ کښې چرته بم اونځوي

❀ ❀

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په ئې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سیندونو ته منګې مهٔ اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبهٔ بوړ بوړکۍ جوړوي

✿ ✿

چې پرسېدلې مخ زما اووینې
تو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زهٔ درله ژبې ماته کړم

✿ ✿

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شیرینې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درتهخهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمونامه ده

❁ ❁

چې منړې ترړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اونګي
لاړو کوڅو کښې دِزغې رمهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځې مې دَ وادهٔ ده ګني
زما یاران ما په پالنګ خښ‌ړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سرې ننشتې دے
چې د چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چرګه يانګ اووايي' چرګ ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دي چا
ځان نه بلا په فاصله پروت يمه
راته نزدې نۀ شي ميراته په شي

❁ ❁

زۀ په خپل ځان کښې راتوليږمه نه
نن دې جوړ خوب د ښغلتوب اوليدۀ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هر څهٔ چې وي، غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راتر غاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل چې ولې خوري

❁ ❁

ستا دَ پېغلې بوشرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شوملې نهٔ خکمه

❁ ❁

دَ سامرۍ نسل او سېږي دلې
که ئې په خپلو سترګو هم اووينې
دَ څخې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

❁ ❁

دنګې ځوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته را وړاندې شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لېونی زهٔ په البم څهٔ کوم

❁ ❁

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل به شمه
له ځانګې ځانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځیر موګے، موګې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې وېښو رانه تصویر اوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نیسمه

په خط کښې لیکې جوړې هره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکې اووتل

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خوارۀ دراولم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زۀ به اُونه دَ کجورې شمه

❁ ❁

څۀ که یې ځلې کړو دَ ژوندون حادثو
زموږ ه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خبرات غواړۍ موږ مینې وېشو

❁ ❁

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مره کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې دې زر په واپس راشمه
داسې ښه کښې اوښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستوري درنه غلا اونکړي

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړي

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړي
چې ستا رابرند بانهُ وسله غورځوي

Scanned by CamScanner

مینه دَ ژوند هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورګې پرقوي

دلته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل ټوکوي

تهٔ دَ ګلاب دَ ګل ښائسُت ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner

ستا اواره زلفې چې ټک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

دهر شر پسنده، ځنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مره دې شمه
خو زه دې کلي اوبه نه څکمه

زه بې ګناه چا سره جېړه نه کوم
تا که لګه ببره کړې نه وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلې نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي
څه که اسمان درباندې اور وروي
خو ـ څ پوهر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې اننګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال ورېږي
که موګرمکې دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شیرینې زما
که دا ژورې په ما خولې نکوي
دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

✿ ✿

چاسره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتږ غاړه ووځه

✿ ✿

دَ اسمان ستورې راته غوږ کېنې واټې
په خپلو سترګو کېنې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ لګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پیدا یمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد ولې نهٔ شم

❀ ❀

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې هم ناست یو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستني کړې پېلوشي دَ نظر

زړهٔ به زرغون نهٔ کړې دَ ژوند فصلونه

بیا به په دې للمه باران اونهٔ شي

❀ ❀

ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو

مانهٔ دَ لاس کړ بنو کښې ځان ورک شولو

دَ زړهٔ درزا پسې مې لار چرته شوه

❀ ❀

زما لباس په ما کښې تنګ خو نهٔ دے

ژوند دَ نولي او دَ مار جنګ خو نهٔ دے

کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما

ما دَغالب شاعري هم لوستې ده

ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❀ ❀

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست ميرمنې

تا چې په کومه لار دمه کړې ده

تر ېنه روانې دي چينې دَ مينې

❀ ❀

دَ اينې په مخ سرخي چې ته دې

چې دا شفق شفق ګلونه سپرې

دا پرې هم ستا دَ انګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مهٔ ویرېږه
ستا نه خو زړهٔ زیاته زړهٔ وره یمه
پوهېږي نه چې دا مې څهٔ اوویل

❀ ❀

دَ پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نهٔ کړي
دا خو بېخي چا سره کېږي نهٔ اولي
دَ سمندر اوبو ته ټوپ مهٔ وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مهٔ کوه
کنې نو لوټې به درله مات کړمه زهٔ

- -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند ائینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُکمل ماله د هسپتال نرسه ده

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لا ډېرې ډوب ئې کړې
ستورې د سینه تل کښې هم سترګې وهي

Scanned by CamScanner

څهٔ ازمېښتونهٔ د ژوند دانيسې
ګنې نو زړهٔ نهٔ لمبې پورته شي
مور چې د تي نه خپل ماشوم پرېکوي

❀ ❀

ستا د نظر مستي لا هو نه کړي، ما
زړهٔ کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يم زهٔ

❀ ❀

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېوني سپي خوله ورواچوله
اوس يې په کېږه کښې کوترې شوې دي

سرۀ لوپټه دې په ما مۀ غورځوه
وېښ پرېږم ما نه چرته هېرۀ نۀ شې
زما نظر څه سېلانے غوندې دے

❁ ❁

ګڼ اخترونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو پړق چې وائي
روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

❁ ❁

تۀ په ماښي کښې دَ جنت مېشتۀ يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړۀ کښې فرښتې ښغوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرڅېره نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راګوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ ورې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زهٔ ورته کتے نشم ، خو

میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتې نو

بیا دې زامنو له وادهٔ نهٔ کوي

❁ ❁

زهٔ دَ رومان یوه سندره یمه

زما دَ ژوند په هره لار الوځي

څرخکي ، زاڼې ، لوګډ ، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مهٔ شه

خو اوس په دې کښې بهٔ خوک څهٔ اووائي

لېوانو مات کړل دَ هوسو بچورې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر ستر کومنو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ماچې پرې ټول عمرخیل ځان خوړلو
لکې ببره کړې چې ما اووینې
کوسې کښې تاؤ شي رانه مخې واړوي

❀ ❀

هېڅ به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په مخې چې لګېدلې ئې تهٔ
یاد ئې ساته څوک به دې مخې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر مې قلم نه کړې منصف دَ وطن
دَ ګلو لغته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دې دَ ګل

❀ ❀

ته دَ هاتهي غوږ کښې اوده ولې يې
چې په لستوڼې کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوښکېږې

❀ ❀

چا يې دَ زړه درزا ليدلې نه ده
ا شازادګۍ قرآنګو ما يادوې
بندې چې په تاج کښې دطاوس وزرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تاته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مه کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مه راګوره
لمسې نه ورانه ترېنه سازه نه شي
ښځې زما تورو کېنې زنګ نښته دے

❀ ❀

د بدمعاشانو ښار دے غږ مه کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
تو پی مې څکه په چمبا اېښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

(۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
(۳) ستړګو کښې خوب د ګودر پاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء
روپۍ ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء
(۴) راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
(۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندونه کوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء
(۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
(۹) ستا د خوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)
(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
(۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق .

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library